

BEST AVAILABLE COPY

DECLASSIFIED AND RELEASED BY
CENTRAL INTELLIGENCE AGENCY
SOURCE METHODS EXEMPTION 3B2B
NAZI WAR CRIMES DISCLOSURE ACT
DATE 2003 2006

EXCERPTS FROM "VALA EESTIAN" ("FREE ESTONIAN")
7 MAY, 1966---TORONTO ESTONIAN NEWSPAPER

ESTONIAN FREEDOM CROSSES SOLD IN TORONTO
Erik Heine's peculiar undertaking after
arrival in Canada

Erik Heine has entered into the limelight of USA and Canadian newspapers because of the lawsuit he started against Juri Raus. In Heine's activities, there are peculiar and mystical aspects which could be of interest to the public, which, however have not been publicized. One of these is the story about the manufacture of Estonian Freedom Crosses of which knowledgeable persons informed "Free Estonian" editors during the last week. Erik Heine had Estonian Freedom Crosses made on his own initiative and expense with the intent to present them ceremoniously to the Freedom Cross holders.

Soon after his arrival in Canada, Erik Heine approached an Estonian jeweler in Toronto, gave him as a sample an Estonian Freedom Cross of the black "for bravery" category and asked to have 25 new crosses made. The jeweler prepared the necessary molds and cast the crosses as desired by Heine. The ribbons for five of the crosses were made by an Estonian commercial artist using the silk screen technique.

Next Heine contacted the local Freedom Cross holders and the veterans organization in order to arrange for a second ceremonial presentation.

The holders of the Freedom Crosses did not agree with this, being of the opinion that decorating twice makes no sense and that the crosses could be obtained from Heine by those who have lost their own.

The second attempt to make a ceremonial presentation of the crosses was to contact the leader of the Boy Scout Jamboree (1956) so that the presentation could take place in the camp during a patriotic meeting. This proposal was not accepted since the right to present the crosses was only delegated to the government of the Estonian Republic.

One of the Freedom Crosses has been given to one of the senior Estonian officers who lives in Toronto, who has the right to wear the cross, but lost it during the war. Two of the Freedom Crosses have been sold to persons who claim that they are rightful holders of the Estonian Freedom Cross. Their names, however, do not appear in the roster for Freedom Cross holders of the "Riigi Teataja" (an official Estonian government bulletin) nor in the pertinent publication which contains the pictures and personal history of all the holders of the Estonian Freedom Cross. It is known that there are two copies of this publication in existence in the American continent. One is owned by Colonel Unt in Vancouver and the other was in the possession of the Consul General, Kaiv. This volume was checked on the initiative of the Toronto Estonian Society when suspicion arose about persons to be invited as guests of honor to the celebration of the Estonian Independence Day. One of the crosses is in the possession of an Estonian military man as a souvenir. According to Heine's explanation, the cost of making the crosses was \$10 a piece and they were sold for \$15 each; whereby \$5 went to the support of war invalids.

-2-

ESTONIAN FREEDOM CROSSES SOLD IN TORONTO
(continued)

During the past years, Heine's Freedom Crosses were in the possession of the Board of Toronto Estonian Veterans Association. Following the scandalous take-over of this association, the crosses remained in the possession of a former board member. A few months ago, E. Heine asked for the crosses to be returned - there were 21 left. It is not known why Heine had copies made of the Estonian Freedom Crosses.

(COMMENT: The mere act of copying or reproducing this decoration is considered by Estonians somewhat sacrilegious even if nothing else was involved. Heine undoubtedly had some motive for this activity, however, it is not quite clear at this time what the purpose was.)

BEST AVAILABLE COPY

Torontos müüa Eesti Vabadusriste

Eerik Heine omapärase üritus pärast Kanadaesse saabumist

le Euroopasse, kus ta kü-
Eestlase" lugejatega rei-

nie sirutab juba kampa-
su. Annan üle teise maa-
sed ja järgnevalt jutt "Eesti-
— eesti uistad inimesed,
nädalal sellel päeval alati
kõrku tulevad, et ajalehte
armiseks adresseeridi ja
lesse panna. Tähtsaks
Toronto, rahvast, ka-
emidest ja edudest. Risti-
mapoolseid uudiselt vastu
as võtan lei misin kogukor-
epaki ette ja sõnadesse viit-
ähed ka jutt lühisarnust.
nähvad sealsed eestlased
veendunud, et inglismaa on
maa elamiseks — kõike in-
on kõige vastu kindluse.
stabi- haigla ei maksa mi-
onud, prillid, vahetamisi
maksuta. Haiguse puhul
helista telefoniga ja koha-
se teenija koju korista-
pöetama. Riik maksab ja
hidab.

gu, tseremonia traditsioonid

isel päeval oli inglise par-
avamine ja just nagu sel-
üks tellitud, oli hommik
ee ja soo. Sel päeval le-
konna hoone esisel sisse-
le lipp.
e härra ja proua Toron-
orra kaubamäe, mis jät-
vamise tseremoniaal te-
i otsustamisel. "Eesti-
häärä Toron-
stest isiklikult. — vöö-
isel päeval viitas ta ko-
taja muudreid kaardid
võelasid nimesid sisse.
hüüsid, paruhate kol-
itusid traditsiooniliselt
tel maas. — tal vaim-
hetes kroon. — 1966
es koolitus ja...

Eerik Heine on tema poolt algatatud kohtuprotsessiga Jüri
Rauasi vastu sattunud USA ja Kanada ajakirjanduse rambivalgu-
sesse. Ometi on Heine tegevuses omapärast ja müstilisi seiku,
mis võiksid huvitada avalikkust, kuid mida seal ei ole publitsee-
ritud. Üks neist on Eesti Vabadusristide vahastamise lugu, mil-
lest asjast teadlikud isikud informeerisid „Vaba Eestlase“ tolm-
tust möö läinud näitajal. Eerik Heine laskis Eesti Vabadusristi
valmistada omal algatusel ja omal kulul ning soovis neid pidul-
kult üle anda Vabadusristi kavaleridele.

Üsna varsti pärast Kanadasse
saabumist pöördus E. Heine ühe
Torontos tegutseva eesti knikase-
ja poole, andis temale proovita-
line Eesti Vabadusristi muksike
vahvuseristide klassist ja palus
selle järgi valmistada 25 uut Va-
badusristi. Kullasepp valmistas
vastavad vormid ja valas nende
järgi Heinele soovitud ristid. Viie-
le ristile valmistas hindid üks ees-
ti rakenduskunstnik silk-screeni
tehnikas.

Järgnevalt võttis Heine kontak-
ti kohalike Vabadusristi kavaleri-
de ja Võitlejate Ühingu, et kor-
raldada Vabadusristide teiskord-
set pidulikku üleandmist.

Vabadusristi kavalerid ei nõus-
tunud sellega, leides, et kahe-
kordset dekoreerimist ei ole
mingit mõtet ja risti võiksid
Heinelt omandada need kavale-
rid, kellel rist on kadunud in-
mud.

Tuiseks ürituseks pidulike riside
üleandmise korraldamiseks oli
pöördumise skautide Saare sarn-
laagri (1959) juhi poole, et üh-
andmine võiks toimuda laagri
isamaalike koosolekul. Ka seda
ettepanekut ei võetud vastu, kuna
ristide väljaandmise õigust omab
ainult Eesti Vabariigi valduses.

Üks Vabadusristidest on üle an-
nud ühele vanemale eesti olivise-
rile, kes elab Torontos ja omab
risti kaotamise õiguse, kuigi kelle

rist jät sõjasündmustes kadumaks.
Kaks Vabadusristi on müügi teel
läinud isikutele, kes väidavad, et
nad on Eesti Vabadusristi kavale-
rid, kuid kelle nimed ei esine „Ei-
gi Teataja“ välja kuulutatud Va-
badusristi vendade nimestikus
ega ka sellekohases väljaandes,
mis sisaldab kõikide Eesti Vaba-
dusristi kavaleride pildid ja isik-
likud andmed. Viimaseid väljaan-
deid on tundaolevalt Ameerika
mandril kaks — ühe omab kol.
Unt Vancouveris ja teine oli pea-
konsul Kaavi valduses.

Seda väljaand kontrolliti To-
ronto Eesti Seltsi algatusel, kui
oli kahtlus Vabariigi aastapä-
vale aukülastajana kutsutavate
Vabadusristi kavaleride isiku-
tes. Üks rist on suveniirina ühe
eesti sõjaväelase valduses.

Vabadusristide valmistamine
olevat Heine seltsusel maksnud
\$10.— tükk ja need müüdi hinnaga
\$15.—, kusjuures viis dollarit läks
sõjaväelaste toetuseks.

Viimastel aastatel olid Heine
Vabadusristid Toronto Eesti Võit-
lejate Ühingu juhatuse käes. Pa-
rast ühingu skandaalset ülevõ-
mist jäi ristid ühe endise juha-
tasolijame käde. E. Heine võttis
need tagasi. — ristid olis juba
21 — mõne kuu eest. Miks Heine
Eesti Vabadusriste koostada las-
kis, see on teadmata.

EESTI LILLEARI

202 Danforth Avenue — HO. 6-1951
Kodune tel: HO. 5-7895 ja L.E. 5-0923

EMADEPKEIVANS

arvamise tõttu...
looma... kogu teine...

Rein Talle